

Čebelar prof. dr. Jurij Senegačnik – devetdesetletnik

Zelo težko je na kratko opisati izjemno bogato življenjsko pot devetdesetletnika prof. dr. Jurija Senegačnika, ljubitelja čebel in narave. Starosta slovenskega čebelarstva se je rodil 13. decembra 1922 v železničarski družini v Ljubljani. Najprej je družina živela v Zeleni jami, pozneje pa se je preselila na Aškerčevo cesto št. 1.

Prof. Senegačnik ima lepe spomine na svojo rano mladost. Njegova otroška in čebelarstva leta so se začela ob veliki košati lipi, ki je rasla ob njihovem lesenem domu. Da se je pozneje zaljubil v čebelarstvo, je kriv njegov starejši brat Edi, ki je bil vnet in navdušen čebelar, zato je v te lepe kraje z dobro pašo hitro pripeljal štiri stare AŽ-panje z živahnimi stanovalkami. Bili so darilo strica Jožeta iz Štajerske. Takrat so se začele čebelarke izkušnje bratov Senegačnik. Starejši brat Edi, ki je bil takrat že gimnazijec, je za čebele navdušil mlajšega brata Jurija, ki je bil zelo radoveden, poleg tega pa je gojil veliko ljubezen do narave in čebel. Že od otroštva ga je navduševal skrivnostni svet življenja teh žuželk. Radovednost je potešil, ko je v prej pokajenem panju prvič od blizu videl »čebelji salon«, kot temu zdaj pravi prof. Senegačnik. Shranjevanje medu v celicah je bilo za šestletnega kratkohlačnika nekaj povsem novega in ga je seveda prevzelo, še zlasti, ko je iz cvetov nabrano darilo tudi poskusil.

Tako je življenje v njegovem domu teklo naprej. Čebelice so letale na Rožnik ali na bližnje Mirje, kjer so na vrtovih in sadnem drevju nabirale cvetni prah in medicino. Ob cvetenju lipe pa je v duhu zaslišal tudi: »Lipa zelenela je tam v dišečem gaju, s cvetjem me je obsipala, djal sem, da sem v raji.« Kot se spominja prof. Senegačnik, je bilo to obdobje za njihovo železničarsko družino čudovito. Brat Edi je mlajšemu Juriju dovolil, da vsake toliko časa »pokuka« v njegove, kot pravi profesor, »študijske panje« in pobleže spozna tamkajšnje »delovno ljudstvo«, vendar le, če mu je prej obljubil, da se bo vedel kot spoštljiv opazovalec, ki bo znal brzdati svojo radovednost. Tako je napočil tudi prvi šolski dan na ljudski šoli na Grabnu. Ta je bila od njihove hiše oddaljena le nekaj več kot 100 m. Po končanem petem razredu se je vpisal na klasično gimnazijo v Ljubljani, v isti stavbi pa zdaj domuje osnovna šola Prežihovega Voranca.

Leta 1932 se je družina Senegačnik preselila v nov dom na Cesto v Mestni log, kjer profesor Senegačnik živi še dandanes. V zelo kratkem času po preselitvi so postavili zelo lep lesen čebelnjak za 50 AŽ-panjev. Zelo živo se še dandanes spominja Edijevih predavanj, ki je kot izkušen čebelar svoje znanje

o življenju čebel z veseljem posredoval drugim čebelarjem. Tako se je ob svojem bratu tudi Jurij kalil v izkušenega čebelarja.

Potem je izbruhnila druga svetovna vojna. Obdobje od leta 1941–1945 je bilo bridko za večino sveta, tudi za njegovo domovino in njegovo družino. Edija so odpeljali v ujetništvo, Jurija pa v Gonars. Z bratom sta se vrnila v Ljubljano julija 1943. Po končani vojni je sledila mobilizacija v JLA za dve leti, šele potem pa je lahko nadaljeval študij na oddelku za kemijo na naravoslovno-matematični fakulteti Univerze v Ljubljani ter ga leta 1952 tudi uspešno končal. Sledila je zaposlitev na Veterinarskem znanstvenem zavodu na Cesti v Mestni log v Ljubljani, kjer je bil zaposlen do upokojitve. Med svojim delom na zavodu se je ukvarjal tudi z analizami čebelarke tehnologije, še zlasti po letu 1960. Kljub povečanemu obsegu dela je ves čas skrbel za približno 20 panjev čebeljih družin. Čebelaril je skupaj z očetom in bratom.

V spominu mu je med drugim ostala tudi tehtnica še iz časov Franca Jožefa, ki je še vedno dobro delovala in merila dnevni donos. Zavedali so se, da je tehtnica nenadomestljiv pripomoček pri natančni presoji donosa na panj, izkušnje pa so jih prepričale, da so se odločili za prevažanje čebel na bolj oddaljene paše in tako postali čebelarji prevaževalci. Najprej so svoje čebele prevažali v okolico Gospiča v Liki, kjer so bili donosi zelo dobri. Jurij se je s prevažanjem ukvarjal vse dotlej, dokler je bil živ oče, ki je čebele prevažal na akacijevo, smrekovo, hojevo in ajdovo pašo. Po očetovi smrti je čebele prevažal v bližnjo okolico Ljubljane. Po nakupu hiše v Gorenji vasi nad Škofjo Loko in postavitvi čebelnjaka se je prenehel ukvarjati s prevažanjem čebel na bolj oddaljene paše, tako da jih je s prikolico, ki jo je peljal z osebnim avtomobilom, prevažal le še na bližnja pasišča. Leta 1992 je uspešno prestal operacijo srca, ki mu je spremenila čebelarke načrte. Kljub boleznim je obdržal deset panjev ter jih preselil v naselje Glince pri Podutiku.

Starejši bralci se bodo spomnili Jurijevih strokovnih člankov, ki jih je dolga leta pisal za Slovenskega čebelarja. Zelo obiskana sta bila njegova predavanja o tehnologiji čebelarjenja in zatiranju

Foto: Osebni arhiv Jurij Senegačnik

varoj, še posebej v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja, izjemno zanimivi pa so bili tudi njegovi prevodi člankov iz francoskih in italijanskih strokovnih revij, objavljeni v Slovenskem čebelarju. Kljub svoji visoki starosti je prof. Senegačnik obdržal stik s čebelami. Zelo je vesel velikega razvoja

naše čebelarke organizacije, ki je sledila potrebam časa ter se razvila v sodobno čebelarstvo zvezo, ki je v službi čebelarjev in ki skrbi za razvoj čebelarstva v Sloveniji. Prof. dr. Jurij Senegačnik želi vsem čebelarjem v Sloveniji veliko uspeha pri delu s čebelami! Naj med!

ČD Ljubljana Center

Čebelarstvo Litija in »Čebelarstvo pravda«

Zgodovina čebelarstva v Sloveniji je zelo pestra in zanimiva, toda čas dela svoje in pomembni mejniki v razvoju čebelarstva tonejo v pozabo in se s tem izgubljajo. Da bi to preprečilo, je ČD Litija izdalo zanimivo knjigo Franca Grošlja »Čebelarstvo pravda«. Knjiga je izšla ob robu praznovanja 90. obletnice ustanovitve društva, ki je nastalo leta 1921 v boju za čistejšo okolje proti nekdanji največji topilnici svinca v avstro-ogrski monarhiji. V dolgotrajni pravdi, ki je potekala celo pred najvišjim sodiščem v takratni Kraljevini SHS, t. i. Stolom sedmorice, je ČD Litija zmagalo. Litijski čebelarji so bili tako pred 92 leti prvi »zeleni« na območju zdajšnje države oziroma prvi borci za čisto okolje. Tudi zaradi tega je zdaj Litija lepo zeleno in prijazno mesto s 124 čebelarji.

Prireditve v počastitev tega dogodka so septembra 2011 trajale ves teden: v občinski avli je bila postavljena čebelarstvo razstava, potekale so delavnice za otroke, v litijski knjižnici pa so pripravili predstavitev knjige »Čebelarstvo pravda«. Dvorana knjižnice je bila redkokdaj tako polna kot tisti večer. Ves teden so bile pred občino postavljene stojnice, na katerih so čebelarji predstavljali čebelji pridelke in kulinarične dobrote iz medu, pripravili pa so tudi več strokovnih izobraževanj. Krona vseh dogodkov je bila sklepna slovesnost, na kateri je sodelovalo deset praporov. Litijsko društvo je ob tej priložnosti razvilo nov prapor s sodobnimi znaki združevanja in delovanja društva v dveh občinah, to

je v Litiji in Šmartnem pri Litiji. Navzoče sta pozdravila predsednik društva g. Franc Grošelj in predsednik ČZS g. Boštjan Noč, slovesnosti pa so se udeležili še župan občine Šmartno pri Litiji g. Milan Izlakar, podžupanja občine Litija ga. Lili-jana Lovše ter predstavniki ČD Ljubljana

Moste-Polje, Grosuplje, Zagorje ob Savi, Dolsko in društva upokojencev. Vesteden so se obiskovalci vseh prireditev sladkali s pecivom iz medu, ki so ga spekle članice Društva podeželskih žena iz Gabrovke.

Po knjigi »Čebelarstvo pravda« je bil napisan tudi scenarij za igro »Rojstvo ČD Litija«, ki so jo izvedli člani in članice ljubiteljskega gledališča mladih Valvasor. Dogajanje je postavljeno v leto 1921, v takratno življenje ustanoviteljev društva Alojzija Žigona kot prvega predsednika, Mihaela Bernika kot blagajnika, Gorenca in drugih. Celotedensko praznovanje je odlično uspelo, zgodovina pa je ostala v čebelarstvih rokah, tako da so razprave o prireditvi v društvu potekale še lep čas.

Franc Grošelj

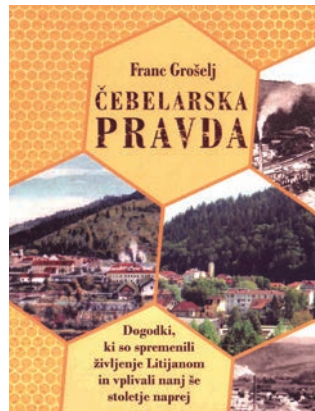

Foto: Franc Grošelj

TRGOVINA
Gospoka 3, 3000 Celje

~ Delovni čas ~
Pon.-pet. od 8.00 do 15.00
Sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00
Sobota od 8.00 do 12.00

PONUJAMO VAM:
~čebelarstvo zaščitno opremo, opremo in pribor
~sladkorne pogače MEDOPIP
~med in druge čebelje pridelke
~darilni program in kozmetika na podlagi čebeljih pridelkov
~kozarec za slovenski med in drugo embalažo

Možnost naročanja prodajnih artiklov po telefonu, faksu ali e-pošti.
Tel./faks: 03/544 17 23; mail: trgovina.čebelca@amis.net

ČEBELCA

ODKUPUJEMO ČEBELJI VOSEK

Za člane ČEBELARSTVE SLOVENIJE pri nakupu z gotovino v vrednosti več kot 50€ priznamo 4% popust